

Φακίνος, Μιχάλης (Αθήνα, 1940): Δημοσιογράφος, πεζογράφος. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και σχόλια στην εφημερίδα *Τα Νέα*. Σύζυγος της πεζογράφου Ευγενίας Φακίνου και εξάδελφος του πεζογράφου Άρη Φακίνου. Έχει συγγράψει μυθιστορήματα, συλλογές διηγημάτων και έναν τόμο με χρονογραφήματα. Δύο θεατρικά του έργα, «Το ματ» (1985) και «Περιμένοντας τον Μπέκετ» (2000), παίχτηκαν στο θέατρο Στοά. Διηγήματά του έγιναν τηλεταινίες και μεταφράστηκαν στα γαλλικά, τα γερμανικά και τα ολλανδικά.

Έργα: *Οι κωπηλάτες* (1983)· *Ο Ιωσήφ εξαφανίζεται* (1985)· *Βυζαντινή περίπολος* (1988)· *Εφημερεύων θίασος και άλλες ιστορίες* (1989)· *Ως φαίνεται, η γιαγιά κοιμάται ακόμη* (1992)· *Ομηρος μπαρ* (1997) [διηγ.]· *Η Ιουλιέτα αγαπά τα ροδάκινα* (1994)· *Το τελευταίο μυθιστόρημα του 20ού αιώνα* (1999)· *Περιμένοντας τον Μπέκετ* (2000) [θεατρ.]· *Η επικάλυψη δεν είναι σοκολάτα* (2002)· *Αμερικάνικη κραυγή* (2005) [μυθιστ.]· *Αναμνήσεις ενός λωτοφάγου* (2008)· *Η έρημος έρχεται* (2011)· *Λευκή ευθεία γραμμή* (2011)· Έχει επίσης συμμετάσχει στις συλλογικές εκδόσεις: *Ο δρόμος για την Ομόνοια* (2005)· *Ενδοσκεληδόν* (2008)· *Τέλος καλό, όλα καλά* (2012).

Αναπτυγμένη φαντασία, η οποία ενισχύεται από μια παραμυθική και υποβλητική γραφή. Τόσο στα διηγήματα όσο και στα μυθιστορήματα του Φ. κυριαρχεί το ηθελημένα αποσπασματικό και ανολοκλήρωτο, μέσα από το οποίο, όμως, ο συγγραφέας αποδίδει, με πολύ χιούμορ και ενίοτε σάτιρα, ένα ολοκληρωμένο μωσαϊκό της παράλογης ζωής στην πόλη. Η πολυσπερμία, ως χαρακτηριστικό της μυθοπλασίας του, αντιστοιχεί και στον τρόπο επιλογής των μυθιστορηματικών του προσώπων, τα οποία συνήθως έχουν αποκλίνοντες χαρακτήρες. Ο γοργός αφηγηματικός ρυθμός, καθώς και η εναλλαγή του καυστικού τόνου με τη συναισθηματική θερμότητα αποτελούν δύο από τις κύριες αφηγηματικές τεχνικές του Φ., τις οποίες κατά τεκμήριο χρησιμοποιεί αρκετά εύστοχα.

Κριτικές: Δ. Κούρτοβικ, εφ. *Νέα*, 17.4.1992 [ββ.: *Ως φαίνεται, η γιαγιά κοιμάται ακόμη*] - Ελ. Χατζηγιάννου, εφ. *Νέα*, 23.1.1995 [συνέντ., ββ.: *Η Ιουλιέτα αγαπά τα ροδάκινα*] ■ Ν. Μπαστέα, εφ. *Νέα*, 15.11.1997 [συνέντ.] · Σ. Σταυρόπουλος, εφ. *Βμ*, 23.3.1998 [ββ.: *Ομηρος μπαρ*] - Κ. Ρεσβάνης, εφ. *Νέα*, 15.12.1999 [ββ.: *Το τελευταίο μυθιστόρημα του 20ού αιώνα*] - Βαγγ. Χατζηβασιλείου, εφ. *Ελτπ* (7), 14.7.2002 [ββ.: *Η επικάλυψη δεν είναι σοκολάτα*].

Παρουσίαση του μυθιστορήματος *Η έρημος έρχεται* (εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2011) από τον ίδιο τον συγγραφέα

Όταν η φαντασία γίνεται πραγματικότητα

Υπεύθυνος: Επιμέλεια Μισέλ Φάις

Οι λιγοστοί αναγνώστες μου ενδεχομένως να θυμούνται ένα προηγούμενο βιβλίο μου με τον φιλόδοξο τίτλο *Το τελευταίο μυθιστόρημα του 20ού αιώνα*. Εκεί, κάποιοι έγκλειστοι μιας ψυχιατρικής κλινικής αποφασίζουν να δραπετεύσουν για να γιορτάσουν ελεύθεροι το Μιλένιουμ και να πάνε στο αμπελάκι ενός απ' αυτούς, να ξεθάψουν τα μπουκάλια με κρασί που έθαβε κάθε χρόνο στο χώμα και να πιούνε για να υποδεχτούν τον 21ο αιώνα.

Αυτούς τους ήρωες σκέφτηκα να επαναφέρω «στη ζωή» –κάτι που συνηθίζω να κάνω σχεδόν σε κάθε βιβλίο μου– και να τους εντάξω στο νέο μου μυθιστόρημα *Η έρημος έρχεται*. Με τα ίδια χαρακτηριστικά, τις ίδιες ιστορίες να σέρνουν στις πλάτες τους... Με μία διαφορά μόνο. Τότε, στην ψυχιατρική κλινική, είχαν ονόματα σκύλων, που έδειχνε την απουσία της καθαρής ανθρώπινης ύπαρξης. Τώρα, στο νέο μυθιστόρημα, έχουν διαλέξει τα ονόματα των αδελφών Μαρξ, των παλαιών κωμικών, κι έχουν φτιάξει μια μουσική μπάντα με το μεγαλοπρεπές όνομα «Ορχήστρα των Εντυπώσεων». Ο Γκράουτσο παίζει κλαρινέτο, ο Τσίκο βιολί, ο Ζέπο είναι άνθρωπος-ορχήστρα, έχοντας κολλημένα πάνω του κάθε λογής πράγματα που παράγουν ήχο, και ο Χάρπο παίζει τσατσάρα με τσιγαρόχαρτο. Υπό την καθοδήγηση του σχεδόν αόρατου Ελεγκτή παίζουν παντού, κυρίως εκεί όπου υπάρχουν ο ανθρώπινος πόνος, η απόγνωση, η σαπίλα, η απογοήτευση, προσπαθώντας να ρίξουν μια νότα αισιοδοξίας και αυτογνωσίας. Με μία διαφορά μόνο. Οι τέσσερις μουσικοί μας δεν ξέρουν μουσική. Ούτε μια νότα δεν μπορούν να παίξουν σωστά, ούτε ένα εύκολο ρεφρενάκι δεν μπορεί να βγει από τα οργανάκια τους. Οι ήχοι που παράγουν μοιάζουν να έρχονται από το Χάος, ένα χάος που προσπαθεί να βάλει μια τάξη στο χάος της μεγαλούπολης και βεβαίως δημιουργεί μια νέα αταξία. Σαν άγγελοι προπομποί κάποιου αδιευκρίνιστου μηνύματος συνεχίζουν να παίζουν τη «μουσική» τους, προσπαθώντας να βγάλουν από τα ακροατήριά τους εικόνες και συναίσθημα, να δώσουν, με τον δικό τους κώδικα, το στίγμα της εποχής.

Μαζί τους προσκολλάται η Ωραία Μπέλα, όπως αυτοαποκαλείται. Ενα πλάσμα γήινο και εξωγήινο μαζί. Αδιευκρίνιστης ηλικίας και ακαθόριστης ομορφιάς. Μια γυναίκα που δηλώνει κάθε τόσο πως έρχεται από κάποιον τόπο πόνου και καταστροφής, από το Άουσβιτς, από το Βιετνάμ, από τη Σμύρνη... Που ερωτοτροπεί με τον θάνατο κάνοντας αλληπάλληλες απόπειρες αυτοκτονίας αναζητώντας το τέλειο τέλος. Η Ωραία Μπέλα θα βάλει για πρώτη φορά ανθρώπινο ήχο, θα εισάγει τον Λόγο στη μουσική του χάους της ορχήστρας, λέγοντας υπέροχες, άγριες ιστορίες, που καθηλώνουν το ακροατήριο, αλλά φέρνοντας μεγάλη ταραχή στους οργανοπαίκτες, που έχουν συνηθίσει στο δικό τους αδιευκρίνιστο μήνυμα.

Μια πάλη ξεσπάει ανάμεσα στην ασάφεια και τη σαφήνεια, οι μουσικοί θ' αναγκαστούν να υποταχθούν και ν' ακολουθήσουν τον Λόγο, ηχοποιώντας τον, αλλά η Ωραία Μπέλα, καθώς προσπαθεί να βάλει μια τάξη στο Χάος, κάποτε θα χαθεί και η ίδια στο χάος των ιστοριών της. Χάος στο χάος δηλαδή, κι όμως, όλα αυτά τα μπερδεμένα, αφηγημένα απλά και κατανοητά (νομίζω) από το στόμα του Γκράουτσο που λέει τούτη την ιστορία.

Και η πόλη, πανταχού παρούσα, με τον δικό της σκοτεινό Λόγο, σπαρμένη με ζωντανούς νεκρούς, ανθρώπινα σκουπίδια, ευαίσθητους μελαγχολικούς, πότες, κατεδαφιστές και καθάρματα, μια πόλη που μοιάζει να παλιώνει, να καταρρέει, να μην έχει πια καμιά ομορφιά και σιγά σιγά να σκεπάζεται από την κίτρινη σκόνη που φέρνουν οι νότιοι άνεμοι από την έρημο.

Τι θέλω να πω μ' αυτό το βιβλίο; Συνήθως, όπως και στα προηγούμενα, τίποτε. Απλώς δείχνω. Δείχνω φανταστικές καταστάσεις με φανταστικούς ήρωες, που μοιάζουν με την αλήθεια. Αρκεί ο αναγνώστης, όταν το δάχτυλο δείχνει το φεγγάρι, να μην κοιτάζει το δάχτυλο.

Ηθικόν δίδαγμα. Θα χρησιμοποιήσω μια φράση της Ωραίας Μπέλας, την ώρα που προσπαθεί ν' αυτοκτονήσει με τον τρόπο της Βιρτζίνια Γουλφ: «Η ζωή είναι ωραία. Η ζωή είναι σκατά!».

Μιχάλης Φακίνος

Πηγή: *enet.gr* *Ελευθεροτυπία* / Βιβλιοθήκη, τχ. 652, 22.4.2011